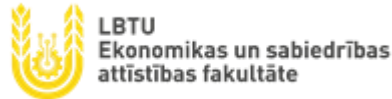

APSTIPRINĀTS
LBTU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes
Domes sēdē 2025. gada 19. februārī

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte
Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultāte

**METODISKIE NORĀDĪJUMI
BAKALaura DARBU IZSTRĀDĀŠANAI
UN AIZSTĀVĒŠANAI**

Studiju materiāls
akadēmiskā bakalaura studiju programmas **Ekonomika** studentiem

Izstrādāja Uzņēmējdarbības un vadībzinātnes institūta
prof. *Dr.oec.* **Aina Dobeļe**

Jelgava 2025

SATURS

1. VISPĀRĒJĀ KONCEPCIJA	3
2. BAKALaura DARBA IZSTRĀDĀŠANA UN VADĪŠANA	4
2.1. Bakalaura darba tēmas izvēle	4
2.2. Bakalaura darba tēmas apstiprināšana	4
2.3. Darba vadītāja funkcijas	4
2.4. Bakalaura darba vispārējā uzbūve un struktūra	5
2.4.1. Titullapa	5
2.4.2. Anotācija	5
2.4.3. Saturs	6
2.4.4. Ievads	6
2.4.5. Bakalaura darba pamatdaļa	7
2.4.6. Secinājumi un priekšlikumi	8
2.4.7. Izmantotā literatūra	8
2.4.8. Pielikumi	8
3. BAKALaura DARBA PRIEKŠAIZSTĀVĒŠANA, IESNIEGŠANA UN AIZSTĀVĒŠANA	10
3.1. Bakalaura darba priekšizstāvēšana	10
3.2. Bakalaura darba iesniegšana	10
3.3. Darba recenzenta statuss, pienākums un atbildība	11
3.4. Bakalaura darba aizstāvēšana	11
PIELIKUMI	13

1. VISPĀRĒJĀ KONCEPCIJA

Metodisko norādījumu mērķis ir iepazīstināt LBTU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes akadēmiskā bakalaura studiju programmas *Ekonomika* studentus ar izvirzītajām prasībām bakalaura darbiem, to izstrādāšanas, priekšizstāvēšanas un aizstāvēšanas kārtību. Bakalaura darba noformēšanas prasības noteiktas *Metodiskajos norādījumos studiju darbu noformēšanai* (pieejami ESAF mājas lapā sadaļā *Studiju dokumenti un veidlapas*).

Bakalaura darbs ir patstāvīgs analītisks pētījums ar zinātniskā darba elementiem, kurā students uz pamatstudiju laikā iegūto teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu bāzes veic oriģinālu pētījumu par aktuālām problēmām ekonomikas un uzņēmējdarbības zinātnes nozarē un izstrādā konkrētus sabiedriski nozīmīgus priekšlikumus un rekomendācijas to risināšanai.

Bakalaura darba mērķis – pārbaudīt studenta fundamentālās un attiecīgajam specializācijas virzienam atbilstošās teorētiskās zināšanas, novērtēt studenta spējas un prasmes patstāvīgi risināt aktuālas problēmas, kā arī noteikt gatavību turpmākajām studijām augstāka līmeņa programmās.

Bakalaura darbam jāatbilst šādām prasībām:

- jābūt tautsaimniecības, tās nozares *vai* ilgtspējīgas ekonomikas, *vai* grāmatvedības un finanšu jomas, *vai* konkrēta uzņēmuma kādas aktuālas problēmas patstāvīgam pētījumam;
- jāparāda studenta prasme orientēties jaunākajā zinātniskajā un speciālajā literatūrā un citos informācijas avotos, analizēt un vērtēt citu autoru publicētos darbus un veidot diskusiju par savu darba tēmu;
- datu un informācijas apstrādē, kā arī pētījuma veikšanai analītiskajā daļā, obligāti jāizmanto pētnieciskās metodes.

Bakalaura darba oriģinalitāti apliecina autora **Apliecinājums** (paraugs 2. pielikumā).

Labākos bakalaura darbus Valsts eksāmenu komisija (turpmāk VEK) var izvirzīt atbilstošiem pētniecisko darbu konkursiem, ieteikt publicēšanai un praktiskajai ieviešanai, ja tam piekrīt students.

Bakalaura darbs (drukātā formā) pēc aizstāvēšanas kopā ar recenziju glabājas LBTU ESAF Studiju un zinātnes informācijas centrā. Darba obligātais glabāšanas laiks ir 10 gadi. Apelācijas kārtību regulē LBTU Studiju nolikums.

2. BAKALaura DARBA IZSTRĀDĀŠANA UN VADĪŠANA

2.1. Bakalaura darba tēmas izvēle

Bakalaura darbu tēmu galvenos virzienus paziņo attiecīgās profilējošās specializācijas virziena institūta direktors vai viņa nozīmēts institūta docētājs. Studenti pierakstās izvēlētajos virzienos un institūta direktors nozīmē bakalaura darba vadītāju.

Vienojoties ar darba vadītāju, students izvēlas konkrētu bakalaura darba tēmu, ņemot vērā savas zinātniskās un profesionālās intereses un sagatavotības līmeni, datu un literatūras pieejamību, kā arī konkrētas nozares, uzņēmuma vai darbavietas intereses. Darba tēmai ir jāatbilst attiecīgajam specializācijas virzienam, tā aktualitāti nosaka atbilstība tautsaimniecības vajadzībām. Izvēloties tēmu, studentam būtu lietderīgi turpināt pētījumus par to problēmu, par kuru rakstīti iepriekšējie patstāvīgie pētnieciskie darbi: referāti vai studiju projekti, tādējādi padziļinot problēmas izpēti. Ieteicams būtu izvēlēties pēc iespējas šaurāku tēmu par neizpētītiem, maz izpētītiem vai strīdīgiem jautājumiem ekonomikas zinātnē.

Gadījumā, ja studenta izvēlēta tēma nav aktuāls vai darba izpildē var rasties sarežģījumi, izvēlēto tēmu programmas direktors var neapstiprināt un, savstarpēji vienojoties ar vadītāju, students var izvēlēties citu tēmu.

2.2. Bakalaura darba tēmas apstiprināšana

Bakalaura darba tēmas pieteikums tiek noformēts **trīs eksemplāros datorsalikumā uz izstrādātās sagataves**, kas pieejama LBTU ESAF mājaslapā (sadaļa „Studiju dokumenti un veidlapas”) un pēc saskaņošanas ar bakalaura darba vadītāju iesniegts apstiprināšanai studiju programmas direktoram.

Bakalaura darba tēmas pieteikumu apstiprina:

pilna laika studentiem – 7. semestrī,

nepilna laika studentiem – 8. semestrī.

Pēc apstiprināšanas vienu bakalaura darba tēmas pieteikuma eksemplāru students nodod profilējošā institūtā, otro – bakalaura darba vadītājam, bet trešo – patur pats sev.

Bakalaura darba vadītāju un tēmu ESAF dekanāta noteiktajos termiņos apstiprina ar LBTU ESAF dekanāta rīkojumu. **Tēmas maiņa vai precizēšana**, to saskaņojot ar darba vadītāju, atļauta tikai līdz bakalaura darba priekšizstrādēšanai.

2.3. Darba vadītāja funkcijas

Bakalaura darbu drīkst vadīt mācībspēks vismaz ar maģistra grādu.

Darba vadītāja pienākumos ietilpst studentu konsultēšana ar pētījuma veikšanu saistītos jautājumos:

- darba plāna sastādīšanā un pētījuma struktūras veidošanā;
- literatūras un citu informācijas avotu izvēlē;
- pētniecības metožu izvēlē.

Darba vadītāja pienākums ir izskatīt atsevišķas darba daļas un visu darbu kopumā un norādīt uz nepieciešamajām izmaiņām un papildinājumiem, tomēr vadītājs nedrīkst tieši ietekmēt pētījuma saturu, formu un aizstāvēšanu tādā mērā, kas traucē objektīvi izvērtēt paša studenta zināšanas, prasmes un ieguldījumu pētījumā.

Ja darba vadītājs uzskata, ka studenta veiktais pētījums pēc satura un formas atbilst fakultātes izvirzītajām metodiskajām prasībām, tad viņš paraksta darbu un tas var tikt iesniegts profilējošā institūtā un pielaists aizstāvēšanai.

2.4. Bakalaura darba vispārējā uzbūve un struktūra

Bakalaura darbam ir šāda **struktūra**:

- titullapa (paraugs 1.pielikumā);
- anotācija latviešu valodā;
- anotācija angļu valodā (*Abstract*);
- saturs;
- darbā lietoto saīsinājumu un simbolu skaidrojumi – alfabēta secībā;
- ievads;
- darba pamatdaļa, iedalīta nodaļās un apakšnodaļās;
- secinājumi;
- priekšlikumi;
- izmantotās literatūras saraksts – alfabēta secībā;
- pielikumi, ja tādi ir;
- darba autora apliecinājums (paraugs 2. pielikumā);
- VEK lēmuma veidlapa (paraugs 3. pielikumā).

Bakalaura darba **apjoms 50 - 55 lpp.** (līdz literatūras sarakstam).

2.4.1. Titullapa

Titullapa ir darba pirmā lappuse. Tā atspoguļo augstskolas nosaukumu, autora vārdu un uzvārdu, darba tēmu, darba vadītāja vārdu un uzvārdu, zinātnisko vai akadēmisko grādu un akadēmisko amatu, darba izpildes vietu un laiku (skat. 1. pielikumu).

Latvijā tiek lietoti zinātnisko un akadēmisko grādu nosaukumu saīsinājumi latīņu valodā, papildinot to ar saīsinātu zinātnes nozares apzīmējumu. Doktora un maģistra grāda apzīmēšanai tiek lietots saīsinājums *Dr.*; *Ph.D.* vai *Mg*, piemēram, *Dr.oec.*, *Ph.D.*, *Dr.habil.oec.*, *Dr.paed.*, *Dr.sc.ing.*, *Mg.oec.*, *Mg.paed.* Bakalaura grāda apzīmēšanai *Bc.oec.* Apzīmējumi ir jālieto kursīvā (*Italic*).

Vadītāja akadēmisko amatu saīsina:

- profesors (-e) – prof.;
- asociētais profesors (-e) – asoc. prof.;
- docents (-e) – doc.;
- lektors (-e) – lekt.,
- pasniedzējs (-a) – pasn.

2.4.2. Anotācija

Anotācija ir darba īss kopsavilkums (1 lapa), kas pārskata veidā atspoguļo darba mērķi un uzdevumus, pētījuma metodes, koncentrēti raksturo galvenos bakalaura darba autora atklājumus, iekļauj galvenos pētījuma rezultātus un slēdzienus.

Anotācijā jānorāda:

- darba autoru un darba nosaukumu;
- darba mērķi un darba uzdevumus;
- pētījumā pielietotās metodes;
- **autora devums** pētāmās problēmas izvērtējumā un risināšanā;
- būtiskākos pētījuma rezultātus un slēdzienus;
- darba kopējais lappušu, tabulu, attēlu, izmantoto literatūras avotu, tai skaitā svešvalodā, un pielikumu skaitu;
- rezultātu prezentēšana zinātniskajās un/ vai praktiskajās konferencēs.

Anotācijai ir jābūt uzrakstītai tā, lai to varētu izmantot atsevišķi no pārējā darba. Anotācijas izklāstā teikumus pieņemts sākt ar vārdiem: darbā izstrādāts, izpētīts, aprēķināts, secināts utt.

Bakalaura darbam **nepieciešamas divas anotācijas**: viena latviešu un viena angļu valodā. Anotācijas atbilstību saturam un nosaukumam *jāvērtē darba vadītājam un recenzentam kā svarīgu elementu kopējā vērtējumā.*

Anotāciju lappuses **nenumurē, bet ieskaita** darba kopējā lappušu skaitā.

2.4.3. Saturs

Saturā norāda visas darba sastāvdaļas līdz pielikumiem. Saturā un tekstā nodaļu un apakšnodaļu virsrakstu formulējumiem jābūt vienādiem.

Titullapu **nenumurē, bet ietver** darba kopējo lappušu skaitā. Lappušu numerāciju uzsāk ar nākamo lappusi aiz Titullapas. Lai to varētu izdarīt, ir jāizmanto Sekciju laušanas komanda (*Section break*).

Ieteicams satura rādītāju veidot, izmantojot automatiskās satura veidošanas komandas (pamācība pieejama: <https://support.microsoft.com/lv-lv/office/satura-r%C4%81d%C4%ABt%C4%81ja-ievieto%C5%A1ana-882e8564-0edb-435e-84b5-1d8552ccf0c0>).

2.4.4. Ievads

Ievads ir kā izstrādātā bakalaura darba vizītkarte, kam ir jāieinteresē potenciālais lasītājs, sniedzot izpratni par bakalaura darba saturu un iegūstamo rezultātu. Ievadā var īsi aprakstīt to, kā izvēlēto tematu un ar to saistītās problēmas un aktualitātes ir pētījuši citi autori un cik plašā apjomā; kādā periodā un kādā virzienā autors ir veicis savus pētījumus.

Ievadā ir jānorāda pētījuma

- problēmsituācijas apraksts un izvirzītā problēma;
- aktualitāte un temata izvēles motivācija, pētījuma novitāte;
- pētījuma objekts un priekšmets;
- pētījuma perioda vai citu ierobežojumu pamatojums;
- darba mērķis;
- mērķa sasniegšanai izvirzītie darba uzdevumi;
- metodoloģija – pētījuma veids, datu ieguves un apstrādes metodes un paņēmieni;
- izstrādē izmantotās literatūras īss apraksts;
- rezultātu prezentēšana zinātniskajās un/ vai praktiskajās konferencēs.

Pētījuma aktualitātes un problēmas formulējums ir jebkura pētījuma sākuma pozīcija. Pētījuma problēmas un aktualitātes pamatojumam ir jābūt balstītam uz jaunākajām praktiķu un teorētiķu atziņām, ko nosaka sabiedrības attīstību veidojošie faktori: ekonomika, politika, likumdošana, kultūra utt.

Pētījuma problēmas noteikšana ir saistīta ar pētījuma objekta un priekšmeta izvēli. Pētījuma objekts un priekšmets ir tie, kas reāli satur pētījuma problēmu jeb pretrunu, kuras risinājums ir jārod pētniecības procesā. Pētījuma objekts sevī ietver problēmu, bet pētījuma priekšmets – pētījuma problēmu cēloņus. Līdz ar to pētījuma objekts var būt lieta, parādība, organizācija, nozare vai process, kas funkcionē un parādās ar dažādiem raksturlielumiem vai īpašībām. Pētījuma priekšmets ir daudz konkrētāks nekā pētījuma objekts, jo ir pētījuma objekta būtiska sastāvdaļa vai īpašība, vai to kopums, kas palīdz noskaidrot pētījuma problēmas cēloņus un veidošanos.

Ja darbā nav iespējams pietiekami dziļi izpētīt visus ar problēmu saistītos jautājumus, tad, izvirzot pētījuma objektu un priekšmetu, tiek noteikts temata **norobežojums**, kas ietver sevī arī pētījuma **perioda** pamatojumu. Pētījuma periodam ir jābūt tādām, lai varētu izdarīt pamatotus secinājumus par darbības rezultātu izmaiņas tendencēm un pamatot pasākumu īstenošanas nepieciešamību – bakalaura darba izstrādē vismaz 3 gadi.

Pamatojoties uz temata aktualitāti, ir jāformulē *bakalaura darba mērķis* – domās prognozēts pētījuma rezultāts. Bakalaura darbam ir viens mērķis un tā formulējumam ir jābūt pēc iespējas īsam un konkrētam.

Bakalaura darba mērķa sasniegšanu atklāj veicamie *darba uzdevumi*. Uzdevumi ir noteiktas metodiskas darbības, kuras ir pakārtotas mērķim un atspoguļo tā sasniegšanas gaitu. Šie uzdevumi atspoguļo bakalaura darba saturu (nereti katram uzdevumam ir veltīta viena bakalaura darba nodaļa).

Pētījumu *metodes* ir instrumenti, ar kuru palīdzību tiek īstenoti bakalaura darba uzdevumi. Bakalaura darba izstrādē obligāti jābūt pielietotām matemātiskajām metodēm.

Ja bakalaura darba izstrādē tiek izmantota intervija vai fokusgrupas diskusija, tad darba autoram ar intervējamo personu vai fokusgrupas dalībnieku jāslēdz vienošanās (paraugs 6. pielikumā). Bakalaura darba autora pienākums parakstīto vienošanos glabāt pie sevis vienu gadu.

Par bakalaura darba *informācijas avotiem* kalpo speciālā un vispārējā literatūra, Latvijas Republikas likumi un citu valstu likumi, valdības lēmumi, publikācijas periodikā, valsts statistikas dati, iestāžu, organizāciju un komersantu nepublicētie materiāli. **Bakalaura darba izstrādē obligāti jāizmanto zinātnisko pētījumu rezultāti, kā arī publikācijas zinātnisko rakstu krājumos, datu bāzēs (vismaz 5 avoti).** Papildus tam autors bakalaura darba padziļinātai izstrādei var iegūt primāros datus, veicot aptaujas, intervijas, novērojumus vai eksperimentus.

2.4.5. Bakalaura darba pamatdaļa

Bakalaura darba pamatdaļā ietver ievadā izvirzītās problēmas **teorētisku un empīrisku (praktiski analītisku)** risinājumu.

Darba pamatdaļu sadala nodaļās. Apjoma ziņā lielas nodaļas lietderīgi sadalīt apakšnodaļās. Nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts – tas izriet no darba apjoma un satura. Bakalaura darbam rekomendē veidot 3-4 nodaļas. Nodaļai nedrīkst būt tikai viena apakšnodaļa. Lai izvairītos no darba sadrumstalotības, apakšnodaļa nevar būt īsāka par divām lappusēm.

Pirmā nodaļa parasti tiek veidota kā **teorētiska diskusija**, apkopojot dažādu autoru izvirzīto teoriju salīdzinājumu un faktu materiālu, uz kuru pamata tiek veikta problēmas analīze, sniedzot vispusīgu ieskatu problēmas līdzšinējā teorētiski praktiskajā izpētē un atspoguļojot jaunākos publicētos pētījumu un diskusiju rezultātus.

Tāpat kā atsevišķu darba nodaļu vai apakšnodaļu var veidot tēmas **juridisko aspektu raksturojumu**. Ieteicams darba izstrādei apkopot arī starptautisko pieredzi autora izvēlētajās problēmas risināšanā, akcentējot pozitīvās iezīmes vai trūkumus. Teorētiskās daļas izstrādē liela nozīme ir literatūras un informācijas avotu kritiskai izpētei un, gadījumā, ja autora domas būtiski atšķiras no mācību grāmatās un speciālajā literatūrā atrodamiem atzinumiem, jāsniedz pārliecinošs sava viedokļa pamatojums – kura autora (diskusijas dalībnieka) secinājumiem autors piekrīt vai nepiekrīt un kāpēc. Teorētiskā nodaļa nedrīkst būt tikai citu autoru atziņu apkopojums; obligāti ir jāparāda arī paša autora viedoklis un vērtējumi. Teorētiskā nodaļa nevar būt anotācijas formā vai atstāstījums par izlasītajiem darbiem.

Būtiskākā ir **darba empīriskā daļa** (~ 20 lpp.), kurā autors sniedz pētījuma problēmas praktisko izvērtējumu un izstrādā iespējamās problēmas risināšanas variantus, iespēju robežās pamatojot to īstenošanas stratēģiju un nepieciešamos pasākumus. Empīriskā daļa tiek veidota, pamatojoties uz teorētiskajā daļā apbēto informāciju, līdz ar to apliecina autora prasmi veikt pētījumu, izmantojot apgūtās zināšanas, informatīvos materiālus un datus. Praktiskā materiāla apstrādei tiek izmantotas kvantitatīvās un kvalitatīvās sociālo zinātņu pētījumu metodes. Iegūtos datus atspoguļo tabulās un attēlos, obligāti sniedzot tajās ietvertās informācijas un konstatēto tendenču un likumsakarību analītisku vērtējumu.

2.4.6. Secinājumi un priekšlikumi

Secinājumi un priekšlikumi ir bakalaura darba noslēdzošā daļa, kurai ir būtiska nozīme bakalaura darba aizstāvēšanā. Secinājumi un priekšlikumi ir jāraksta *tēzu veidā* un *jānumurē ar arābu cipariem*. Secinājumos autoram ir jāparāda, ka darba mērķis ir sasniegts un uzdevumi ir izpildīti.

Secinājumi

- ir tieši saistīti ar darba mērķi un uzdevumiem;
- atspoguļo svarīgākās atziņas, kas izriet no bakalaura darba satura,
- tiek pamatoti ar svarīgākajiem datiem un faktiem, kas ir norādīti darbā.

Par katru nodaļu ir ieteicams veidot 1-2 secinājumus.

Priekšlikumi

- izriet no bakalaura darbā veiktās analīzes, pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem;
- ir pamatoti, konkrēti, adresēti noteiktam izpildītājam un ir realizējami praksē. Tie nedrīkst būt savstarpēji pretrunīgi.

Priekšlikumos akcentē darbā pamatotās rekomendācijas problēmas risināšanai, trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai.

Priekšlikumus nedrīkst formulēt nekonkrētā, vispārinātā veidā, piemēram, „*sakārtot likumdošanu*”, „*radīt uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi*”, „*uzlabot nodokļu sistēmu*” – autoram ir konkrēti jānorāda, kas, kam, kad un kāpēc būtu jā dara.

2.4.7. Izmantotā literatūra

Izmantotā literatūra ir visu grāmatu, rakstu, tekstu un citas informācijas uzskaitījums, uz ko **ir atsauces** bakalaura darbā un kas ir izmantota tā izstrādes gaitā, aprakstot to valodā, kādā šī informācija ir rakstīta (oriģinālvalodā).

Literatūras sarakstā nedrīkst ievietot avotus, uz kuriem nav atsauces darbā. Ja bakalaura darba izstrādē izmantoti mākslīgā intelekta rīki (attēlu ģenerēšanas un rediģēšanas rīki, piezīmju veidošanas un zināšanu pārvaldības rīki, atsauču pārvaldnieki, zinātniskās literatūras meklētāji u.c.), tas obligāti jānorāda un uz tiem jāveic atsauce tekstā.

Minimālais izmantoto literatūras avotu skaits bakalaura darbā ir 30 avoti. Bakalaura darba izstrādē **obligāti jāizmanto** zinātnisko pētījumu rezultāti, kā arī publikācijas zinātnisko rakstu krājumos, datu bāzēs (vismaz 5 avoti). Darbā nav pieļaujamas atsauces uz nepublicētiem lekciju materiāliem.

2.4.8. Pielikumi

Pielikumos pievieno dokumentus un informatīvos datus, ja tie ir pārāk detalizēti un apjomīgi, lai tos ievietotu pamattekstā.

Tos atdala ar atsevišķu lapu, kuras centrā novietots virsraksts PIELIKUMI (noformēts kā galvenās nodaļas virsraksts bez numura) un šo lapu numurē, iekļauj kopējā lappušu skaitā un ietver Saturā. Pielikumus **neieskaita** bakalaura darba kopējā apjomā, to lapas nenumurē, bet katram jaunam pielikumam lapas augšējā labajā stūrī norāda pielikuma kārtas numuru, piemēram, 1. pielikums.

3. BAKALaura DARBA PRIEKŠAIZSTĀVĒŠANA, IESNIEGŠANA UN AIZSTĀVĒŠANA

3.1. Bakalaura darba priekšizstāvēšana

Bakalaura darba priekšizstāvēšana notiek attiecīgā specializācijas virziena profilējošā institūta sēdē **ne vēlāk kā trīs nedēļas pirms** bakalaura darba iesniegšanas.

Ar profilējošā institūta direktora rīkojumu tiek apstiprinātas komisijas bakalaura darba priekšizstāvēšanai. Komisijas sastāvā ir vismaz trīs docētāji, no kuriem viens ir bakalaura darba vadītājs.

Līdz priekšizstāvēšanai jābūt nokārtotiem visiem akadēmiskajiem parādiem un finansiālajām saistībām.

Ne vēlāk kā 3 (trīs) darba dienas pirms noteiktās priekšizstāvēšanas komisijas sēdes datuma, bakalaura darba manuskriptu **elektroniski** iesniedz vadītājam un **augšupielādē e-studiju sistēmā** *Bakalaura darbs*.

Uz priekšizstāvēšanu jābūt izstrādātam un izdrukātam pilnam bakalaura darba pamatdaļas apjomam.

Bakalaura darba priekšizstāvēšanai students sagatavo prezentāciju (līdz 10 minūtēm), kurā viņš pamato darba temata aktualitāti un esošās problēmas, formulē darba mērķi un uzdevumus, raksturo pētījuma objektu un priekšmetu. Priekšizstāvēšanas ziņojumā students galvenokārt atspoguļo sava ieguldījuma rezultātus, atklātās problēmas, akcentējot svarīgākās atziņas un piedāvātos risinājumus.

Pēc sekmīgas priekšizstāvēšanas, ievērojot sēdē izteiktos ierosinājumus un aizrādījumus, students pilnveido bakalaura darbu un fakultātes noteiktajā termiņā iesniedz to profilējošajā institūtā. Nesekmīgas priekšizstāvēšanas gadījumā komisija lemj par bakalaura darba pilnveidošanu un atkārtotu priekšizstāvēšanu pēc institūta direktora noteikta grafika. Ja atkārtota priekšizstāvēšana ir nesekmīga, bakalaura darbu nedrīkst virzīt aizstāvēšanai VEK sēdē.

3.2. Bakalaura darba iesniegšana

Bakalaura darbu iesien noteikta parauga **cietā apvākojumā**.

Iesietam darbam priekšējā vāka iekšpusē autors **pielīmē aploksni**, kurā tiks ievietota bakalaura darba recenzija.

Pastāv šāda **bakalaura darba iesniegšanas kārtība**:

- sekmīgi priekšizstāvēts un pilnīgi noformēts, ar darba vadītāja parakstu apstiprināts darbs iesniedzams profilējošā institūtā **vismaz 10 darba dienas** pirms pirmās VEK sēdes;

Studējošais pirms iesniegšanas institūtā bakalaura darbu **augšupielādē LBTU IS**, izmantojot savu lietotājkontu un paroli, kā arī ievērojot šādas prasības:

- visām studiju noslēguma darba (SND) daļām jābūt ietvertām vienā datnē;
- datnes formāts – **PDF** (*Portable Document Format*);
- PDF datnē nav pieļaujamas konvertācijas programmas ūdenszīmes un reklāmas teksti;
- datnes teksts nedrīkst būt kā skenēts attēls;
- datne netiek aizsargāta (slēgta) ar paroli.;

- datnes nosaukumā jāizmanto latīņu alfabēta burti bez diakritiskajām zīmēm (garumzīmes, mīkstinājuma zīmes) un pieturzīmēm;
- datnes nosaukumu veido pēc shēmas - studējošā uzvārds, vārds un matriculas numurs, piemēram: *Liepina Ilze EF12345.pdf*.

Papildus LBTU IS paredzētajos ievades laukos, students iekopē vai ieraksta SND saīsinātu anotāciju latviešu un angļu valodā (**pieļaujamais apjoms 850 rakstu zīmes**). Anotācijā norāda: darba autoru un darba nosaukumu, darba mērķi, būtiskākos pētījuma rezultātus un slēdzienus.

Darbu nevar virzīt aizstāvēšanai valsts eksāmenu komisijā, ja tam nav darba vadītāja paraksts.

3.3. Darba recenzenta statuss, pienākums un atbildība

Recenzents ir oficiāla lietpratēja persona, kura piedalās kāda konkrēta darba ekspertīzē un novērtēšanā. Bakalaura darbu recenzentus nozīmē profilējošais institūts un apstiprina ar dekāna rīkojumu. Bakalaura darbu vērtē viens recenzents.

Recenzijas veidlapa pieejama ESAF mājaslapā (sadaļa „Studiju dokumenti un veidlapas”).

Recenzenta pienākums ir iedziļināties darba saturā un objektīvi novērtēt

- tā atbilstību šiem norādījumiem un Metodiskajiem norādījumiem darbu noformēšanai;
- pretendenta spēju analizēt, kritiski izvērtēt un izmantot citu autoru publicētos darbus (t.sk. svešvalodā);
- pretendenta spēju formulēt secinājumus un priekšlikumus atbilstoši veiktajiem pētījumiem un aprēķiniem;
- pretendenta praktisko ieteikumu (priekšlikumu) loģiskumu un realitāti;
- darba galvenās vērtības un būtiskākos trūkumus.

Recenzents iesniedz profilējošā institūtā rakstisku recenziju ar slēdzienu:

- 1) par **darba atbilstību piešķiramajam grādam**, kā arī savas piebildes un jautājumus (4. pielikums). Recenzija pieejama studentam un VEK;
- 2) dod kopējo novērtējumu **ar atzīmi** (5. pielikums). Vērtējums pieejams VEK.

Darba autoram ir tiesības **ne vēlāk kā vienu darba dienu pirms** darba aizstāvēšanas iepazīties ar recenziju par savu darbu.

Ja darba aizstāvēšanas gaitā noskaidrojas recenzenta virspusēja vai pavirša attieksme, tad ar attiecīgu VEK lēmumu viņu izslēdz no recenzentu saraksta, veicot atbilstošu ierakstu VEK protokolā.

Ja bakalaura darba recenzija ir negatīva, galējo lēmumu pieņem VEK pēc darba aizstāvēšanas un pretendenta sniegto atbilžu uz izvirzītajiem jautājumiem noklausīšanās.

3.4. Bakalaura darba aizstāvēšana

Bakalaura darba aizstāv VEK atklātā sēdē, kurā var piedalīties darba vadītāji, recenzenti un studenti.

Darba aizstāvēšana sākas ar autora ziņojumu (bakalaura darbam tas ir līdz 10 minūtēm), kurā viņš pamato darba temata aktualitāti un esošās problēmas, formulē darba mērķi, raksturo pētījuma objektu un priekšmetu, pamato darba uzbūvi un īsi raksturo to, galvenokārt atspoguļojot sava ieguldījuma rezultātus. Ziņojuma lielākā daļa

ir veltīta svarīgāko autora pētījumu rezultātu un priekšlikumu izklāstam, īpaši uzsverot autora izvirzītos priekšlikumus.

Uzstāšanos veiksmīgi papildina un sekmē iepriekš sagatavota prezentācija ar autora ziņojumā ietvertā materiāla vizuālu izklāstu (arī attēliem, tabulām).

Pēc studenta ziņojuma seko komisijas locekļu jautājumi. Ar recenzenta rakstisku atsaukumi sēdes dalībniekus iepazīstina kāds no VEK locekļiem. Uz katru jautājumu autors sniedz īsas, precīzas un izsmeļošas atbildes.

Aizstāvēšanas gaitā izpaužas studenta iegūto zināšanu un prasmju līmenis studiju procesā, kā arī darba izstrādes patstāvība. Laba uzstāšanās, materiāla brīva pārzināšana, pārliecinošas atbildes uz komisijas locekļu jautājumiem un vizuālo līdzekļu demonstrēšana ir apliecinājums tam, ka students darbu ir izpildījis patstāvīgi.

Darbu novērtē attiecīgā komisija slēgtā sēdes daļā (10 ballu skalā). Zemākā sekmīgā atzīme ir 4 (gandrīz viduvēji). Bakalaura darba vērtējums tiek fiksēts attiecīgi SND aizstāvēšanas protokolā.

Ja bakalaura darba aizstāvēšanas vērtējums ir negatīvs, bakalaura darba atkārtota aizstāvēšana iespējama **pēc gada vai pusgada** (ja tiek organizēti SNP). Kārtošanas tiesības saglabājas trīs gadus.

PIELIKUMI

**LATVIJAS BIOZINĀTŅU UN TEHNOLOĢIJU UNIVERSITĀTE
EKONOMIKAS UN SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS FAKULTĀTE**

..... INSTITŪTS

(Ekonomikas un finanšu / Uzņēmējdarbības un vadībzinātnes)

Kārlis Lapiņš

(Vārds, Uzvārds)

**SIA „NNN” DARBĪBAS IZVĒRTĒJUMS UN
ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVAS**

(Darba nosaukums)

Darbs sociālo zinātņu bakalaura grāda ekonomikā iegūšanai

Specializācijas virziens:.....

(atbilstoši *Biznesa procesu vadība*
Grāmatvedība un finanses
Ilgspējīga ekonomika un teritorijas attīstība)

Darba autors

(paraksts)

Kārlis Lapiņš, matr. Nr.

(vārds, uzvārds, matr. Nr.)

Darba vadītāja

(paraksts)

prof. Dr.oec. Anita Bērziņa

(amats, zin. grāds, vārds, uzvārds)

Jelgava 20__

(gads)

APLIECINĀJUMS

Jelgavā

20__ .gada __._____

Apliecinu, ka bakalaura darbs

(darba nosaukums)

(turpmāk darbs) ir izstrādāts likumīgi un godprātīgi, tas ir:

- 1) darbs ir izstrādāts patstāvīgi. No svešiem avotiem ņemtie dati un definējumi, tai skaitā ģeneratīvā mākslīgā intelekta rīku radītie, ir uzrādīti darbā. Darbs nav publicēts un pirmo reizi tiek iesniegts aizstāvēšanai studiju noslēguma pārbaudījumu komisijā;
- 2) darba izstrādē ir ievērotas trešo personu tiesības attiecībā uz komercnoslēpumu, zinātību (*know-how*), preču zīmju izmantošanu, patentētu vai patentējamu izgudrojumu izmantošanu;
- 3) darba izstrādē ir ievērotas trešo personu tiesības attiecības uz personas datu drošību un konfidencialitāti;
- 4) darba izstrādē netika izpausts valsts noslēpums;
- 5) darba izstrādē nav izmantota cita ierobežotas pieejamības informācija;
- 6) darba elektroniskā versija LBTU IS atbilst oriģinālam.

Ja darbā ir izmantota iepriekš minētā informācija, esmu saņēmis (-usi) un pievienojis (-usi) darbam attiecīgo personu vai institūciju rakstveida piekrišanu vai atļauju.

Ja minētais neatbilst patiesībai, es apzinos, ka mans darbs var tikt noraidīts un es uzņemos visu ar to saistīto civiltiesisko, administratīvo un krimināltiesisko atbildību.

Ja minētie fakti atklāsies pēc diploma saņemšanas, apzinos, ka manu diplomu var anulēt.

Piekrītu/ nepiekrītu (nevajadzīgo izsvītrot), ka LBTU izmantos manu bakalaura darbu studiju un zinātniskajā darbā, tai skaitā citu studējošo studiju un noslēguma darbos.

Piekrītu/ nepiekrītu (nevajadzīgo izsvītrot), ka bakalaura darbs būs publiski pieejams LBTU noslēguma studiju darbu datu bāzē vai ESAF Studiju un zinātnes informācijas centrā.

_____(Vārds, Uzvārds)

(studējošā paraksts)

VALSTS EKSĀMENU KOMISIJAS LĒMUMS

BAKALaura DARBS AIZSTĀVĒTS VALSTS EKSĀMENU KOMISIJAS SĒDĒ

_____ . GADA _____

AR VĒRTĒJUMU _____

PROTOKOLA NR. _____

VEK SEKRETĀRS _____
(paraksts)

LATVIJAS BIOZINĀTŅU UN TEHNOLOĢIJU UNIVERSITĀTE
EKONOMIKAS UN SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS FAKULTĀTE

Bakalaura studiju programma

BAKALaura DARBA RECENZĪJA
 bakalaura grāda iegūšanai
 Jelgavā

Darba autors (-e):

Darba tēma:

Prasību sasniegšanas līmenis: nepietiekams (N) vidējs (V) augsts (A) ļoti augsts (E)

Darba struktūra	Vērtēšanas kritēriji	N	V	A	E
Anotācija	Bakalaura darba autora veiktā pētījuma rezultātu atspoguļojums	☐	☐	☐	☐
	Anotācijas struktūras atbilstība metodiskajām prasībām	☐	☐	☐	☐
Ievads	Pētījuma aktualitātes un problēmas pamatojums	☐	☐	☐	☐
	Pētījuma objekta formulējums	☐	☐	☐	☐
	Pētījuma priekšmeta formulējums	☐	☐	☐	☐
	Pētījuma robežas, tai skaitā pētījuma periods, pietiekami pamatots	☐	☐	☐	☐
	Darba mērķis skaidri formulēts un pakārtots darba tēmai	☐	☐	☐	☐
	Darba uzdevumi skaidri formulēti un pakārtoti darba mērķim un atspoguļo tā sasniegšanas gaitu	☐	☐	☐	☐
Teorētiskā daļa	Skaidra un loģiska teorētiskās daļas struktūra	☐	☐	☐	☐
	Veidota teorētiskā diskusija, izmantojot dažādu autoru izvirzītās teorijas un faktu materiālu atbilstoši izvēlētajam darba tēmai	☐	☐	☐	☐
	Darba izstrādē izmantoti zinātnisko pētījumu rezultāti un publikācijas	☐	☐	☐	☐
	Tēmas tiesisko aspektu izklāsts loģisks un pietiekami pamatots	☐	☐	☐	☐
Empīriskā daļa	Skaidra un loģiska empīriskās daļas struktūra	☐	☐	☐	☐
	Empīriskā daļa veidota, pamatojoties uz teorētiskajā daļā apbēto informāciju	☐	☐	☐	☐
	Sniegts pētījuma problēmas praktisks izvērtējums	☐	☐	☐	☐
	Korekts un pietiekami plašs pētījuma metožu pielietojums	☐	☐	☐	☐
	Loģiska un skaidra pētījuma rezultātu interpretācija un novērtējums	☐	☐	☐	☐
Secinājumi un priekšlikumi	Secinājumi ir saistīti ar darba mērķi un uzdevumiem	☐	☐	☐	☐

	Secinājumi atspoguļo svarīgākās atziņas, kas izriet no bakalaura darbā veiktajiem pētījumiem	☐	☐	☐	☐
	Priekšlikumi izriet no darbā veiktās analīzes, pētījumiem un secinājumiem	☐	☐	☐	☐
	Priekšlikumi ir pamatoti, konkrēti, adresēti noteiktam izpildītājam un ir realizējami praksē	☐	☐	☐	☐

Kopējais slēdziens par darba atbilstību prasībām

Prasības	Vērtēšanas kritēriji	N	V	A	E
Darba tehniskā izpildījuma kvalitāte	Atsauces uz literatūras un datu avotiem ir pietiekamas	☐	☐	☐	☐
	Darbs noformēts atbilstoši metodisko norādījumu prasībām	☐	☐	☐	☐
	Darba apjoms atbilst metodisko norādījumu prasībām	☐	☐	☐	☐
Pētnieciskā kvalitāte	Skaidrs satura izklāsts un darba atbilstība bakalaura darba tēmai	☐	☐	☐	☐
	Darba gaitā sasniegts tā mērķis un realizēti izvirzītie uzdevumi	☐	☐	☐	☐
	Izmantoto informācijas avotu pietiekamība un atbilstība darba mērķim un uzdevumiem	☐	☐	☐	☐
	Darba mērķim atbilstoši izvēlētas un korekti pielietotas pētījuma metodes	☐	☐	☐	☐
Vizuālā kvalitāte un akadēmiskais valodas stils	Teksta izklāsts un rezultāti ir noformēti vizuāli viegli uztveramā veidā (tabulās, attēlos)	☐	☐	☐	☐
	Korekts terminoloģijas lietojums, atbilstoša akadēmiskā valoda	☐	☐	☐	☐
	Gramatiski un stilistiski pareizi veidots teksts	☐	☐	☐	☐

Darba galvenās vērtības:

Darba būtiskākie trūkumi un nepilnības:

Jautājumi bakalaura darba autoram:

Darba kopējais vērtējums:

Bakalaura darbs izvirzītajām prasībām, autoram (-ei) piešķirt

Darba recenzents (-e):

(zinātniskais vai akadēmiskais grāds, vārds, uzvārds)

(darba vieta un amats)

20 . gada .

_____ (paraksts)

_____ (paraksts)

LATVIJAS BIOZINĀTŅU UN TEHNOLOĢIJU UNIVERSITĀTE
EKONOMIKAS UN SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS FAKULTĀTE

Bakalaura studiju programma

Bakalaura darba recenzenta vērtējums

Darba autors(-e):

Darba tēma:

Vērtējums:

Darba recenzents (-e):

(zinātniskais vai akadēmiskais grāds, vārds, uzvārds)

(darba vieta un amats)

20 .gada .

(paraksts)

VIENOŠANĀS
par dalību intervijā pētījumā
“Tēmas nosaukums”

Par pētījumu atbildīgā persona:

Pētnieks: Vārds Uzvārds, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes bakalaura studiju programmas Ekonomika ...kursa students(e)

Kontaktinformācija: e-pasts, tālr.

Darba vadītājs / atbildīgais pasniedzējs: Vārds Uzvārds

Kontaktinformācija:

Pētījuma mērķis:

Pētījuma metodes:

Dalībnieka loma: Apstiprinot savu dalību pētījumā, Jūs piekrītat piedalīties intervijā (fokusgrupas diskusijā), kurā tiks pārrunāti dažādi ar[tēma]..... saistīti jautājumi.

Audioieraksts: Ar Jūsu atļauju intervija tiks ierakstīta. Jums netiks prasīts ierakstā nosaukt savu vārdu. Intervijas ierakstu izmantos tikai intervētājs un/vai citi pētnieki vienīgi pētnieciskiem nolūkiem. Ja Jums rodas iebildumi pret ieraksta veikšanu, Jūs jebkurā brīdī varat lūgt pārtraukt ieraksta veikšanu.

Konfidencialitāte: Jūsu intervijā sniegtās atbildes un komentāri ir konfidenciali un netiks izpausti sasaistē ar Jūsu vārdu un citām identificējošām pazīmēm. Informācijas analīzes nolūkā Jums tiks piešķirts kods. Jebkurš, kurš palīdzēs Jūsu sniegto atbilžu pārvešanā no skaņu ieraksta datorrakstā, zinās Jūs tikai pēc šī koda. Jūsu atbildes un komentāri būs pieejami tālākai analīzei tikai pētījumā iesaistītajiem pētniekiem.

Dalība un atteikšanās no tās: Jūsu dalība šajā pētījumā ir pilnībā brīvprātīga. Jūs varat atteikties no savas dalības, par to informējot pētnieku bez papildu skaidrojumiem par atteikšanās iemesliem. Intervijas laikā Jūs varat atteikties atbildēt uz Jums nevēlamiem jautājumiem, vienlaikus turpinot dalību pētījumā.

Pētījuma rezultāti: Jūsu un citu dalībnieku sniegtā informācija un viedokļi tiks apkopotā veidā izmantoti pētījuma analīzes daļā, kas plašākai auditorijai tiks izplatīti akadēmiska darba veidā. Tajā var tikt izmantoti citāti no Jūsu teiktā, bet neatklājot Jūsu vārdu vai citu uz Jums norādošu informāciju.

Esiet laipni aicināti jebkurā brīdī uzdot jautājumus vai paust savas bažas par pētījuma saturu vai tajā izmantotajām metodēm.

Dalībnieka vārds, uzvārds

Paraksts

Datums

Intervētāja vārds, uzvārds

Paraksts

Datums

Viens dokumenta eksemplārs paliek pētījuma dalībniekam, otrs – pētniekam